

**Директору
Інституту космічних досліджень
Національної академії наук України
та Державного космічного агентства
України,
члену-кореспонденту НАН України
О. П. ФЕДОРОВУ — 70 РОКІВ**

Олег Павлович Федоров народився 4 жовтня 1952 року. У 1975 році закінчив фізичний факультет Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. З 1977 по 1995 рр. працював в Інституті металофізики НАН України на посаді провідного наукового співробітника. Завідував ініційованою ним лабораторією космічного матеріалознавства, де під його керівництвом проводилися дослідження з вирощування кристалів в умовах мікрогравітації.

У 1992 році захистив докторську дисертацію на тему: «Кристаліграфічні особливості росту і взаємодії кристалів з включеннями у розплаві».

Далі, вже як доктор фізико-математичних наук, продовжив наукові дослідження з космічних аспектів фізики твердого тіла та науково-організаційну діяльність в Національному (нині Державному) космічному агентстві України, спочатку як начальник відділу, а потім з 1999 року — як начальник управління Агентства. У 2008 році за роботу «Космічні системи, прилади та методи діагностики електромагнітних полів у

геокосмосі» О. П. Федоров з колективом співавторів був відзначений державною премією України в галузі науки і техніки. Він є автором комплексу експериментальних досліджень кінетики та механізму росту кристалів з розплавів, закономірностей структуроутворення матеріалів при спрямованій кристалізації, впливу гравітаційної конвекції на ріст кристалів. Зокрема вперше досліджено кінетику кристалізації гіперпереохолодженого розплаву низки речовин, кристаліграфічні особливості спрямованого твердіння неоднорідних розплавів, впливу рухомого розплаву на морфологічну стійкість фазової границі, що є підґрунтям для вироблення наукових основ одержання матеріалів в космічних умовах. На основі отриманих результатів та їхнього узагальнення О. П. Федоров опублікував у 2010 році монографію «Процессы роста кристаллов: кинетика, формообразование, неоднородности».

З 2009 року О. П. Федоров очолює Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агент-

ства України. Під його керівництвом інститут увійшов до складу установ-виконавців міжнародної програми FP-7, Міжурядової групи з космічних спостережень Землі (GEO), а також міжнародної робочої групи з інформаційних систем та сервісів (WGISS); створено міжнародні творчі колективи з виконання актуальних проектів з космічних досліджень (зокрема з космічної погоди), виконуються спільні проекти НАН України та ДКА України. У 2013 році О. П. Федорову було присвоєне звання «Заслужений діяч науки і техніки України», а у 2015 році обрано членом-кореспондентом НАН України.

Багато сил О. П. Федоров віддає організації та регулярному проведенню Всеукраїнської конференції з космічних досліджень та Всеукраїнської конференції з аерокосмічних спостережень в інтересах сталого розвитку та безпеки.

О. П. Федоров є активним членом низки національних (Рада з космічних досліджень НАН України, Асоціація «Космос» та інші) та міжнародних організацій, зокрема COSPAR — Міжнародного Комітету з космічних досліджень і Міжнародного комітету з супутникових досліджень Землі (CEOS), обраний членом-кореспондентом Міжнародної академії астронавтики. Він представляв Україну в історичній Асамблеї COSPAR у липні 2022 року, де за поданням України було призупинене членство в цій організації Академії наук Росії через її пасивну підтримку військового вторгнення в Україну російських військ.

Під керівництвом О. П. Федорова та безпосередньо за його участю розроблено науково-методичні підходи до формування космічних програм України на міжнародному, державному рівнях, а також планування космічних експериментів з використанням українських супутників. Він є науковим керівником Цільової програми наукових досліджень НАН України «Аерокосмічні спостереження довкілля в інтересах сталого розвитку та безпеки».

Від початку нового тисячоліття і до нинішніх днів О. П. Федоров виступає активним пропагандистом української державної космічної програми, намагається довести на всіх рівнях її важливість і актуальність, якими б складними не були часи. Олег Павлович є автором монографії «Космічна діяльність: підходи до розробки стратегії Why Space for Ukraine?» та аналітичної доповіді «Перспективи використання супутникової інформації для моніторингу досягнення цілей сталого розвитку України». Він постійно наголошує на необхідності вступу України до Європейського космічного агентства як одній з головних умов розвитку української космічної науки.

Редакційна колегія та колектив редакції журналу «Космічна наука і технологія» щирістю вітають шановного Олега Павловича зі славним ювілеєм і зичать йому доброго здоров'я, гарного настрою, подальших успіхів у його науковій та організаторській діяльності!